

Beslut

efter kvalitetsgranskning av Linnéskolans arbete vid elevers
övergångar till årskurs 7 i Hässleholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av arbetet med elevers övergångar till årskurs 7. Syftet är att granska hur skolor arbetar med elevers övergång till årskurs 7 för att skapa kontinuitet och progression i elevers lärande och utveckling. Det är arbetet vid den mottagande årskursen som är föremål för granskning.

De övergripande frågeställningarna är:

- 1) I vilken utsträckning inhämtar skolan systematiskt information om elevers kunskapsnivå, behov och förutsättningar?*
- 2) I vilken utsträckning används den inhämtade informationen för att skapa kontinuitet och progression i elevers lärande och utveckling?*

Frågeställningarna ska besvaras inom ramen för varje enskilt granskningsbeslut på verksamhetsnivå samt på övergripande nivå inom ramen för en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Granskningen genomförs i 17 skolor. I urvalet ingår såväl kommunala som fristående skolor belägna i större och mindre kommuner. Linnéskolan med Hässleholms kommun som huvudman ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Linnéskolan den 31 januari till den 2 februari 2018. Besöket genomfördes av utredarna Anna Alm och Hans-Göran Arvidsson. Intervjuer med elever, vårdnadshavare, lärare, elevhälsa och skolledning har genomförts. Inspektörerna tog också del av elevdokumentation som fördes över i samband med övergången 2017.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Inhämta information

Skolinspektionen bedömer att Linnéskolan till viss del inhämtar muntlig information om elevers kunskapsnivå, behov och förutsättningar inför årskurs 7 men granskningen visar också att Linnéskolan inte begär in skriftlig information om alla elevers kunskapsnivå, behov och förutsättningar.

Informationsinhämtningen sker genom att specialpedagogen på Linnéskolan träffar mentorerna på Röingeskolan. Överlämningen sker på liknande sätt med de andra avlämnande skolorna. Linnéskolan har en lokal handlingsplan som är en del i skolans

årshjul. Denna handlingsplan är utarbetad i enlighet med en i kommunen centralt upprättad handlingsplan.

Den information som överförs från avlämnande skolor handlar främst om elever som behöver extra anpassning och särskilt stöd eller har andra svårigheter i sin skolsituation. Linnéskolan efterfrågar inte någon information om "medeleleven". Vidare visar granskningen att överlämningen främst är koncentrerad till elevernas svagheter i svenska, engelska och matematik. I de andra ämnena är informationsinhämtningen mer knapphändig och i något ämne saknas en informationsöverföring helt. Granskningen visar dock att lärare på Linnéskolan har möjlighet att ta del av elevernas betyg och annan dokumenterad kunskapsutveckling genom kommunens digitala lärplattform.

Granskningen visar vidare att Linnéskolan inte inhämtar information på gruppnivå om i vilken omfattning elever har läst olika moment i kursplanen och ser inte något behov av att känna till vilka moment i kursplanen som lärarna i årskurs 6 har gått igenom.

Använda informationen

Skolinspektionen bedömer att det på Linnéskolan saknas en samsyn kring hur den information som överlämnas ska användas. Granskningen visar att eftersom specialpedagogen på Linnéskolan muntligt förmedlar informationen till de nya mentorerna, blir det specialpedagogen som avgör vilken information som ska föras vidare. Utifrån denna information ger mentorerna i sin tur vidare informationen till de andra ämneslärarna på skolan.

Det framgår dock av granskningen att den informationen som förmedlas via mentorerna används i varierande grad och att det också saknas en samsyn bland lärarna huruvida informationen ska användas eller inte.

Av granskningen framgår vidare att skolan i högre grad än när det gäller insamlingen av kunskapsresultaten, tar tillvara och använder sig av information som handlar om stöd till elever med tydliga behov men utredningen visar också att det finns lärare på skolan som anser att elever med vissa svårigheter själva ansvarar för sina problem. Det framgår av granskningen att det finns olika uppfattningar på skolan om hur aktiva elevhälsans kompetenser är och ska vara, i arbetet med att utforma anpassningar utifrån den inhämtade informationen om elevernas behov. Det finns också olika uppfattningar om hur mycket ansvar lärarna ska ta när det gäller att använda den information som de fått av specialpedagogen. Granskningen visar vidare att skolan inte har tillräckligt med lärare i svenska som andraspråk, studiehandledare på modersmål och specialpedagoger för att kunna ge alla elever det stöd de behöver när de börjar i årskurs 7.

Granskningen visar dessutom att skolan inte följer upp och utvärderar i vilken utsträckning informationen om eleverna används för att anpassa undervisningen.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Skolan behöver inhämta information om alla elevers kunskaper och förmågor i alla ämnen. Skolan behöver dessutom genom samverkan med avlämnande skolor inhämta information på gruppnivå om i vilken omfattning elever har läst olika moment i kursplanen.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte inhämtar information om alla elevers kunskapsnivå i alla ämnen, trots att lärarna i årskurs 7 får tillgång till elevernas betyg genom kommunens digitala lärplattform och genom specialpedagogens muntliga informationsinhämtning på de avlämnande skolorna.

Av granskningen framgår att mentorerna på avlämnande skolor träffar specialpedagogen från Linnéskolan för en informationsöverföring kring elevernas övergång. Den överförda informationen handlar mest om av elevernas svagheter i framförallt engelska, svenska och matematik men det kan även ges information om elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Det ges också information om elevernas sociala situation. I vissa ämnen ges det ingen eller ringa information om elevers kunskaper.

Granskningen visar att skolan vid överlämnandet fokuserar på de elever som behöver extra stöd eller extra utmaningar och att "medeleven" i viss mån blir osynliggjord.

Skollagen är tydlig med att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Av granskningen framgår vidare att skolan inte efterfrågar någon information på gruppnivå då det gäller vilka förmågor, moment och arbetsområden olika klasser har arbetat med i olika ämnen. Granskningen visar att lärarna inte fått kännedom om vilka moment i kursplanen som eleverna behöver utveckla eller har goda kunskaper i men att några lärare heller inte vill veta detta då det skulle innebära en för hög arbetsbörda

Skolan behöver framöver efterfråga i vilken omfattning olika moment i kursplanerna har genomförts och vilka förmågor som kan utgöra styrkor eller svagheter hos eleverna, både på individnivå och gruppnivå, för att med hjälp av den informationen kunna planera undervisningen och för att säkra elevernas progression.

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för personalen att kunna inhämta, sprida och använda information om elevers kunskapsnivåer, behov och förutsättningar. I det ingår att rektorn, dels ser till att det på skolan finns en samsyn kring hur den information som finns om eleverna ska användas, dels ser till att det på skolan finns nödvändig kompetens för att sätta in stödåtgärder till de elever som är i behov av det vid övergången.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver försäkra sig om att det finns förutsättningar för personalen att kunna använda informationen om de elever som börjar på Linnéskolan i årskurs 7.

Av utredningen framgår att det finns skillnader i hur lärarna tar emot och hanterar informationen. Granskningen visar att det bland lärarna varierar i vilken utsträckning och på vilket sätt informationen om elevernas kunskapsnivåer, behov och förutsättningar används. Lärare använder inte alltid information som inhämtats då undervisningen planeras då de uppger att det inte finns tid avsatt för att bearbeta informationen. Vårdnadshavare uppger att de fått information från mentorer om att de inte tittar på betygen från årskurs 6 då de vill bilda sin egen uppfattning om elevernas kunskaper. Granskningen visar att det saknas en samsyn i personalgruppen om hur informationen ska användas. Det saknas vidare en samsyn kring hur elevhälsans kompetenser ska användas som stöd för lärarna i arbetet med att utforma extra anpassningar.

Av utredningen framgår att det ibland kan ta lång tid innan en pedagogisk utredning initieras trots att eleven haft betyget F redan i årskurs 6. I granskningen framkommer det att skolan behöver utveckla arbetet med de pedagogiska utredningarna så att de kommer igång snabbare. I de fall då eleven har en stödåtgärd i årskurs 6 kan ansvariga på skolan med fördel samverka med den avlämnande skolan så att stödet kan fortsätta i årskurs 7.

Granskningen visar vidare att skolan inte alltid har möjligheter att sätta in stödåtgärder för de elever som är i behov av det när de börjar i årskurs 7. Särskilt bekymmersamt är det att få tag på studiehandledare som fungerar i den rollen, men det saknas också en lärare i svenska som andraspråk och mer specialpedagogisk kompetens. Elever, lärare, vårdnadshavare och skolläda säger att det finns flera elever som inte får det stöd, exempelvis i form av studiehandledning, de behöver och att de därför inte uppnår de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolläda behöver därför se till att det bland personalen på skolan finns nödvändig kompetens för att stöd ska kunna ges åt elever som vid övergången är i behov av det.

- Rektorn behöver se till att arbetet med att inhämta och använda information om eleverna vid övergången till årskurs 7 ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete. I det ingår att följa upp arbetet samt att utifrån uppföljningens resultat planera och genomföra relevanta utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte systematiskt följer upp och utvecklar arbetet med att inhämta och använda information om elever vid övergången till årskurs 7.

Av granskningen framgår att skolläda särskilt behöver följa upp att det finns sådan kompetens på skolan som krävs för att kunna anpassa och ge stöd i undervisningen åt alla elever som är i behov av detta. Det kan både handla om att se till att det finns tillräckligt med specialpedagogisk kompetens så att elever får de stöd de behöver när de börjar i årskurs 7 men också att det finns studiehandledare på modersmålet. Skolläda behöver säkerställa att det bland personalen finns en samsyn på hur de ska använda den information som överlämnas om eleverna för att dessa ska kunna nå så långt det är möjligt i sin kunskapsutveckling. Skolläda behöver skapa förutsättningar för att samverka med

avlämnande skolor utvecklas så att informationen, både på individ – och gruppnivå, upplevs som användbar och relevant på den mottagande skolan. I arbetet med att utveckla en sådan samsyn behöver skolledningen involvera både lärarna, elevhälsan, eleverna och vårdnadshavarna, exempelvis genom regelbundna utvärderingar. Skolledningen behöver därefter planera de åtgärder som behöver genomföras för att utveckla arbetet med övergångar.

Enligt skollagen ska varje huvudman systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Motsvarande planering, uppföljning och utveckling ansvarar rektor för på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

1.1 Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 20 december 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

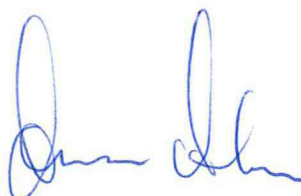
Redogörelsen skickas via e-post Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, till eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2016:11437) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind

Enhetschef

Anna Alm

Utredare/Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--](https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/skolans-arbete-vid-elevers-overgang-till-arskurs-7/)

[granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/skolans-arbete-vid-elevers-overgang-till-arskurs-7/](https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/skolans-arbete-vid-elevers-overgang-till-arskurs-7/)

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Linnéskolan är en centralt belägen skola i Hässleholm i norra Skåne och omfattar förskoleklass och årskurserna 1-9. Huvudman är Hässleholms kommun. I årskurs 7 går 61 elever och på skolenheten 411 elever. Skolenheten leds av en rektor och en biträdande rektor. Både är relativt nya på sina tjänster. I anslutning till skolan finns även ett fritidshem.

Till årskurs 7 kommer elever från flera skolor: Linnéskolan, Stoby skola, Mala skola, Ljungdalaskolan, Grönängsskolan, Vannarödsskolan och Röingeskolan, vilka alla har Hässleholms kommun som huvudman. Det har även kommit enstaka elever från Klippans kommun. Det går också flera nyanlända på skolan. Av de 61 elever som går i årskurs 7 kommer 11 elever från Röingeskolan.

Bilaga 2: Rättslig reglering

Skollagen (SFS 2010:800)

1 kap. 4 § 1-2 st.

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. [...]

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. [...]

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

3 kap. 5a §

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, såvida inte annat följer av 8 §.

3 kap. 8 § 1 st.

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

3 kap. 9 § 1 st.

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

4 kap. 3 §

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 §

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 §

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Förordning (SKOLFS 20110:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet

1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

2.5 Övergång och samverkan

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande. Skolan ska även samverka med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Riktlinjer

Läraren ska

- i samverkan med förskollärare i förskolan, lärare i övriga berörda skolformer och fritidshemmet utbyta kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande,
- i samverkan med arbetslaget i förskolan, lärare i övriga berörda skolformer och fritidshemmet förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar,
- vid övergångar särskilt uppmärksamma elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd, och

- ta tillvara möjligheter till kontinuerligt samarbete om undervisningen i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.